

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

“ในประเทศสยามนี้ มีของโบราณ เช่น เจดีย์สถานและวัตถุต่างๆ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินแลช่างผู้ชำนาญศิลปศาสตร์ได้สร้างไว้แต่ปางก่อนเป็นอันมาก ของโบราณเช่นกล่าวมาย่อมเป็นหลักฐานในพงศาวดารและเป็นเครื่องอุปกรณ์การตรวจตราหาความรู้โบราณคดีต่างๆ อันเจริญประโยชน์ และเกียรติยศของบ้านเมือง เพราะฉะนั้น บรรดาอารยประเทศจึงถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลจะต้องเป็นธุระถือถือการตรวจตรารักษาของโบราณอันมีอยู่ในประเทศของตน” พระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6¹

“โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และ โบราณสถานทั้งหลาย เป็นของมีคุณค่าและจำเป็นแก่การศึกษาค้นคว้าในทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ โบราณคดี เป็นการแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชาติไทยที่มีมาแต่อดีตกวีสงวนรักษาไว้ให้คงทนถาวรเป็นสมบัติส่วนรวมของชาติไว้ตลอดกาล” ความตอนหนึ่งในพระราชดำรัสแห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ในพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 26 ธันวาคม 2504²

จากกระแสพระราชดำรัสแห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทยทั้งสองพระองค์ดังที่กล่าวมาในข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า ก่อนที่จะมีบ้านเมืองที่อาศัยกันอยู่ในปัจจุบันนี้ มนุษย์ในยุคเริ่มแรกได้มีการรวมตัวกันเพื่อตั้งถิ่นฐานจนเกิดเป็นชุมชนที่มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพของแหล่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ ตลอดจนลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม และเมื่อชุมชนเหล่านั้นมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนมีลักษณะที่ถาวรและอายุของชุมชนยาวนานขึ้น ชุมชนนั้นจึงเริ่มมีลักษณะที่ปรากฏเอกลักษณ์ชัดเจนจนกลายเป็นเมือง และเมื่อเวลาผ่านไปลักษณะของเมืองดั้งเดิมก็จะเริ่มแตกต่างจากเมืองที่เกิดขึ้นใหม่

¹ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการเมืองเก่า, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.

² เรื่องเดียวกัน.

ในภายหลังอย่างชัดเจนมากขึ้น ส่งผลให้เมืองเก่ามีลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ และคุณลักษณะเฉพาะ (Identity and Character) รวมทั้งมีบูรณภาพ และความเป็นของเดิมแท้ (Integrity and Authenticity) จนกลายเป็นแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ ทั้งในส่วนที่เป็นรูปธรรม (Tangible Heritage) และส่วนที่เป็นนามธรรม (Intangible Heritage)

สำหรับในประเทศไทยปรากฏเมืองเก่ามากมายกระจายอยู่ในทุกภาคของประเทศ เมืองเก่าจำนวนมากเป็นพื้นที่ที่มีประชากรใช้ประโยชน์เป็นที่ตั้งชุมชนต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เมืองเก่าเหล่านี้มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีเรื่องราวของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมตามช่วงเวลาต่าง ๆ อย่างมากมาย ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวอย่างในการศึกษาทำความเข้าใจเรื่องทิศทางและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมมนุษย์ได้อย่างดี โดยในปัจจุบันด้วยการพัฒนาที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และสังคมตลอดจนวัฒนธรรม ทำให้เมืองเก่าถูกเปลี่ยนสภาพไปอย่างมาก และรวดเร็วจนบางแห่งได้ถูกทำลายลงอย่างสิ้นเชิง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการเพื่อแทรกแซงกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนสภาพ หรือการทำลายเหล่านั้นเพื่ออนุรักษ์ร่องรอยและพื้นที่บางส่วนที่มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมา และการเปลี่ยนแปลงของเมืองเก่าในประเทศไทยไว้มิให้เสื่อมสภาพจนหมดสิ้นไปก่อนเวลาอันควรและเป็นการรักษามรดกทางวัฒนธรรมสมัยอดีตเหล่านี้ไว้ให้เป็นสมบัติตกทอดแก่ชนรุ่นลูกหลานสืบไป³

กล่าวย้อนกลับไปในช่วงอาณาจักรศรีอยุธยาที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาแล้ว 618 ปี ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง มีเมืองศรีอยุธยาเป็นศูนย์กลาง ได้ปรากฏหัวเมืองชั้นนอกอยู่ 3 หัวเมือง ประกอบด้วย เวียงมโน ปัจจุบันตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เวียงเกาะ ปัจจุบันตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านสองแคว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และเวียงท่ากาน ปัจจุบันตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบ้านกลาง ต.สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เมืองทั้งสามนี้ทำหน้าที่เป็นปราการด่านหน้าเพื่อปกป้องอาณาจักรศรีอยุธยา โดยเฉพาะที่เวียงท่ากาน มีลักษณะเป็นเมืองโบราณรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 500 เมตร ยาว 700 เมตร ได้มีการขุดค้นทางโบราณคดี พบหลักฐานโบราณศิลปวัตถุในศิลปะศรีอยุธยา และโบราณสถานจำนวนมาก⁴

ปรากฏหลักฐานในตำนานมูลศาสนา พงสาวดาร โยนก และตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่ เรียกชื่อเมืองแห่งนี้ว่า “พินนาทการ” โดยในรัชสมัยพญามังราย (พ.ศ. 1839-1855) ตั้งเมืองเชียงใหม่แล้วทรงโปรดให้นำดินโพธิ์ที่ได้มาจากเมืองลังกา ไปปลูกตามหัวเมืองต่างๆ นั้น รวมถึงเวียงท่ากานด้วย ต่อมาในสมัยพระเจ้าติโลกราช (พ.ศ. 1984-2030) เมืองท่ากานมีความสำคัญคือ เป็นเมืองที่นำเชลยชาว

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 1-3.

⁴ แผ่นพับนำชมโบราณสถานเวียงท่ากาน, สำนักศิลปากรที่ 8 เชียงใหม่.

เงี้ยวมาอยู่และอีกครั้งเมื่อเจ้าเมืองเชียงทอง และพระยากายเงี้ยวนำข้าไพร่ ชาย-หญิงและช้างม้าถวายแก่พระเมืองแก้ว (พ.ศ. 2038-2068) พระองค์โปรดฯ ให้แบ่งข้าไพร่ไปไว้ที่ “พันนาทะกาน” หรือเมืองท่ากาน

ปัจจุบันประชากรบ้านท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นชนชาวไทยเชื้อสายพม่าตั้งแต่เมื่อกว่า 200 ปีมาแล้ว เรียกตัวเองว่าชาวองการพัฒนาแหล่งโบราณสถานของชุมชนบ้านท่ากานนี้ เป็นชุมชนที่รักท้องถิ่นรักษาวัฒนธรรมประเพณีอย่างเคร่งครัด เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมที่อยู่ในพื้นที่ จนรวมกลุ่มกันอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่มรดกทางวัฒนธรรม จนได้รับรางวัลการอนุรักษ์ดีเด่นประจำปี พ.ศ. 2531 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย⁵

ปัจจุบันเวียงท่ากาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ โดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ระบุไว้ในเอกสารการประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ถึงศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวแห่งนี้ว่า ศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ในระดับท้องถิ่น หลักฐานทางโบราณคดีมีความสมบูรณ์ดี สามารถใช้เป็นหลักฐานทางโบราณคดีได้ มีความสมบูรณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ความมีชื่อเสียงอยู่ในระดับจังหวัด

ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีทางเข้าถึงสะดวก ด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้บางช่วงเวลา ศักยภาพในการพัฒนาจากปัจจัยภายนอก มีหน่วยงาน กลุ่มองค์กรท้องถิ่นคือ อาสาสมัคร อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม หรือ อ.สมศ. หน่วยงานภาครัฐ คือ สำนักงานศิลปากรที่ 8 เชียงใหม่ ให้ความร่วมมือสนับสนุนในงบประมาณการพัฒนา ให้คำปรึกษาด้านนโยบาย และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ศักยภาพด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง มีกิจกรรมดำเนินการท่องเที่ยว โดยจัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้แก่นักท่องเที่ยว ส่วนกิจกรรมท่องเที่ยว นั้น ได้คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และสภาพแวดล้อมรวมถึงผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณีวัฒนธรรม มีการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ให้แก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว ทั้งนี้มีการจัดพนักงานผู้นำเที่ยวในรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งรายได้ส่วนใหญ่เกิดจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนำเที่ยว การจัด

⁵ เรื่องเดียวกัน.

กิจกรรมในการท่องเที่ยวของชุมชนทำงาน เช่น การแสดงศิลปะพื้นเมือง การให้บริการด้านที่พัก เช่น โฮมสเตย์ การขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น⁶

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น เห็นได้ว่าเวียงท่ากานเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่มีหลักฐานทั้งทางด้านโบราณคดีวัตถุและโบราณสถานที่มียุคเก่าแก่ตั้งแต่สมัยทวารวดี ภายหลังจากที่เมืองโบราณเวียงท่ากานถูกละทิ้งและผู้คนได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานที่เมืองใหม่คือเมืองเชียงใหม่นั้นเอง โดยรอบในปัจจุบันก็มีความน่าสนใจที่เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่กระนั้นก็มีผู้ให้ความสนใจและนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากานไม่มากนัก ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะทำการศึกษาในหัวข้อเรื่อง “การจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม” ซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าผลการศึกษานี้จะทำให้ได้แนวทางของการจัดการที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเวียงท่ากานให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อการรักษาคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาริบททางประวัติศาสตร์ ลักษณะกายภาพ สิ่งแวดล้อมของเมืองโบราณและมรดกวัฒนธรรมของเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
- 1.2.2 เพื่อศึกษาศักยภาพและสภาพปัญหาของเมืองโบราณเวียงท่ากานและโบราณสถานในฐานะที่แหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
- 1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางของการจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อการรักษาคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ทำให้ทราบริบททางประวัติศาสตร์ ลักษณะกายภาพ สิ่งแวดล้อมของเมืองโบราณและมรดกวัฒนธรรมของเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
- 1.3.2 ทำให้ทราบศักยภาพและสภาพปัญหาของเมืองโบราณเวียงท่ากานและโบราณสถานในฐานะที่แหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

⁶ เอกสารประเมินแหล่งท่องเที่ยวเวียงท่ากาน, สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, พ.ศ. 2551.

1.3.3 ทำให้ได้แนวทางของการจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากานให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อการรักษาคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา

เป็นการศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ ลักษณะกายภาพ สิ่งแวดล้อมของเมืองโบราณ และมรดกวัฒนธรรมของเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนศักยภาพและสภาพปัญหาของเมืองโบราณเวียงท่ากานและโบราณสถาน ในฐานะที่แหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเสนอแนวทางของการจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อการรักษาคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

1.4.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เมืองโบราณ มรดกวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน ตลอดจนประชาชนที่เกี่ยวข้องกับเวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.4.3 ขอบเขตพื้นที่

ผู้ศึกษาลงพื้นที่บริเวณที่ตั้งเมืองโบราณเวียงท่ากานและใกล้เคียง ในเขตตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

1.5 นิยามศัพท์

เมืองประวัติศาสตร์ หมายถึง เขต หรือพื้นที่ที่เป็นชุมชนบริเวณหนึ่ง ประกอบด้วย อาคาร สิ่งก่อสร้าง ในการดำเนินชีวิต และสภาพแวดล้อม มีการปกครอง มีผู้ปกครองมีการจัดการและการบริหารอย่างมีระบบ ทั้งนี้เมืองประวัติศาสตร์แบ่งตามการใช้งานและการถูกปล่อยร้างได้เป็น 3 ชนิด คือ

เมืองร้าง หรือเมืองที่เคยเจริญรุ่งเรืองในอดีต แต่ปัจจุบันไม่มีการใช้งานแล้ว เช่น เมืองเก่าสุโขทัย เมืองเก่าศรีสัชนาลัย

เมืองที่เคยเจริญรุ่งเรืองในอดีต ต่อมาได้กลายเป็นเมืองร้างอยู่ช่วงเวลาหนึ่ง แต่ปัจจุบันได้กลับมาถูกใช้งานและเจริญรุ่งเรืองใหม่อีกครั้งหนึ่ง เช่น เมืองอยุธยา เมืองเชียงแสน

เมืองที่เจริญรุ่งเรืองมาในอดีต และเจริญรุ่งเรืองต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่เคยเป็นเมืองร้าง เช่น เมืองรัตนโกสินทร์

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนาน ตื่นเต้น หรือเพื่อหาความรู้ในลักษณะของการท่องเที่ยวและเยี่ยมชมสถานที่แสดงถึงความเป็นวัฒนธรรม เช่น การชมสถานโบราณวัตถุ โบราณสถาน ปราสาท พระราชวัง วัด ประเพณี รวมถึงวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย

1.6 การนำเสนอผลการศึกษา

บทที่ 1 บทนำ

นำเสนอความเป็นมาและความสำคัญของการศึกษาเรื่อง การจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วัตถุประสงค์ของการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา ขอบเขตการศึกษานियามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 2 ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอสถานะสภาพความรู้ที่เกี่ยวกับบริบททางประวัติศาสตร์และมรดกวัฒนธรรมของเมืองโบราณเวียงท่ากาน รวมทั้งแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการนำเสนอกระบวนการวิจัย และเทคนิคที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย รูปแบบการวิจัยประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ตลอดจนการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 4 การศึกษาเมืองโบราณเวียงท่ากาน และโบราณสถาน ตลอดจนชุมชนบ้านท่ากาน อำเภอ สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

บทนี้เป็นการศึกษาทั้งภาคเอกสารและภาคสนามในบริบทของที่ตั้ง ลักษณะกายภาพเมืองโบราณเวียงท่ากาน และโบราณสถานในเขตเมืองโบราณเวียงท่ากานและใกล้เคียง เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นคุณค่าและสภาพของโบราณสถานในฐานะที่เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

บทที่ 5 แนวทางการจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรม

บทนี้เป็นการศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการจัดการเมืองประวัติศาสตร์เวียงท่ากาน เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเพื่อการรักษาคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น

บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปสาระสำคัญของการวิจัย พร้อมทั้งอภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษาในครั้งต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved